

Scrollie: S.28 Herbouwen in de Verwoeste Gewesten na 1918

Episode 03.01

[Beeld] S.28.01	[Tekst]
	Een stapel bakstenen, met op de achtergrond enkele heren met hoeden.
	Links van hen staat een vrouw voor een schamele noodwoning in hout.

Het tafereel speelt zich af net na de Eerste Wereldoorlog, toen België in volle wederopbouw was.

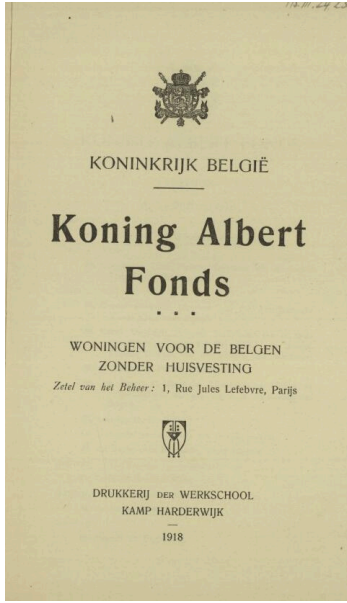

Tijdens de oorlog waren bijna 100.000 woningen vernield of onbewoonbaar geworden, meer dan de helft daarvan in West-Vlaanderen.

De Eerste Wereldoorlog in de Westhoek staat centraal in het [In Flanders Fields Museum](#) in Ieper.

Episode 03.02

[Beeld] S.28.02	[Tekst]
-----------------	---------

	Al in 1916 had de Belgische regering in ballingschap het Koning Albert Fonds opgericht.
---	--

Episode 03.03

[Beeld] S.28.03	[Tekst]
	Het Koning Albert Fonds bouwde na de bevrijding duizenden noodwoningen.

	Het bood noodlijdende burgers verschillende types houten barakken aan.
	Die konden zij goedkoop huren of in zelfbouwpakketten aankopen.

Episode 03.04

[Beeld] S.28.04	[Tekst]
-----------------	---------

Maar de organisatie kampte vanaf het begin met financiële en organisatorische problemen: de woningnood oplossen deed ze niet.

Voor veel mensen, vooral in de Westhoek, bleef het behelpen, zoals voor deze vrouwen die in een bunker gingen wonen.

De restanten van deze bunker zijn vandaag nog te bezoeken op de oorlogslocatie [Essex Farm Cemetery/Site John McCrae](#) in Ieper.

Episode 03.05

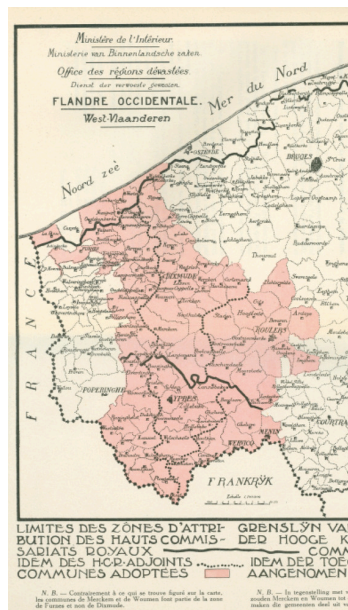
[Beeld] S.28.05	[Tekst]
-----------------	---------

In 1919 ontstond in de schoot van het Ministerie van Binnenlandse Zaken de Dienst der Verwoeste Gewesten.

Gemeenten konden zich laten 'adopter' of 'aannemen' door de Staat, die ze dan bij de wederopbouw zou bijstaan.

De hele frontzone in West-Vlaanderen deed dat, niet onverwacht.

Episode 03.06

[Beeld] S.28.06

[Tekst]

Het Koning Albert Fonds en de Dienst der Verwoeste Gewesten werden midden jaren 1920 afgeschaft. De wederopbouw werd als 'voltooid' beschouwd.

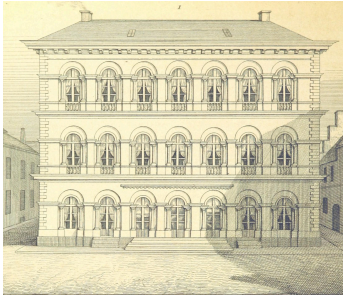
Er bestaan nog enkele houten noodwoningen uit die tijd, zoals deze in Ieper.

Lees meer over bewaarde noodwoningen op de site van het [Agentschap Onroerend Erfgoed](#).

Episode 03.07

[Beeld] S.28.07	[Tekst]
	Bij de wederopbouw van publieke gebouwen werd vaak teruggегреpen naar stijlen uit het verre verleden, zoals bij het neogotische Tafelrond in Leuven.

Episode 03.08

[Beeld] S.28.08	[Tekst]
	Het oorspronkelijke gotische gebouw was in 1818 door het Leuvense stadsbestuur met de grond gelijkgemaakt en vervangen door een gebouw in de toen veel gebruikte neoclassicistische stijl.

Episode 03.07b

[Beeld] S.28.08	[Tekst]
-----------------	---------

Toen dat vernield werd in de oorlog, koos het stadsbestuur voor een wederopbouw in laatmiddeleeuwse gotische stijl.

Het naoorlogse gebouw zag er dus 'ouder' uit dan het gebouw dat in 1914 was verwoest door de Duitsers.

Ontdek de sporen van de wederopbouw van Leuven op deze [wandeling](#).

Episode 03.09

[Beeld] S.28.09	[Tekst]
-----------------	---------

Ook voor de wederopbouw van de Grote Markt van Diksmuide werd teruggegrepen op regionale bouwstijlen uit het verleden.

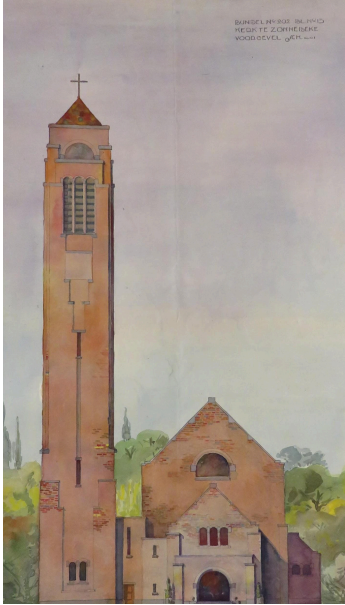
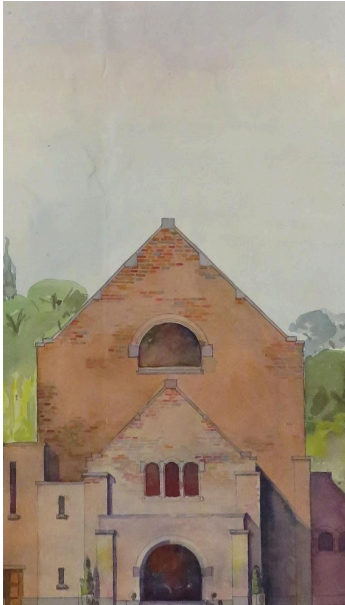
Episode 03.10

[Beeld] S.28.10	[Tekst]
	Behalve voor één gebouw: Hotel Casino, rechts van de kerk en het stadhuis op de vorige foto.
	De gevel werd ontworpen door de Brugse architect Huib Hoste in een radicaal nieuwe stijl.
	Ontdek het onroerend erfgoed van Huib Hoste.

Episode 03.11

[Beeld] S.28.11	[Tekst]
	Hoste vond, net als andere modernisten, dat de wederopbouw een kans was om te vernieuwen.
	Zelfs bij het restaureren van gevels (hier in Roeselare) pleitte hij ervoor om dat in een nieuwe stijl te doen, in tegenstelling tot zijn regionalistische collega's die veel vaker het pleit wonnen.

Episode 03.12

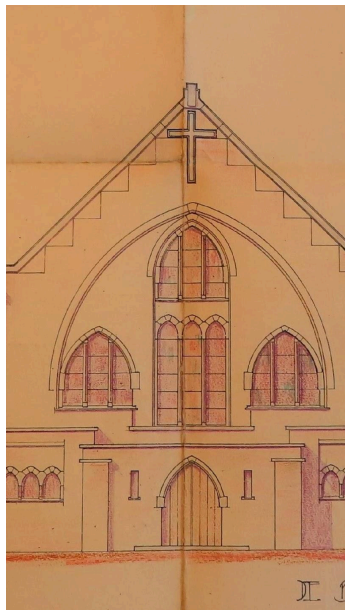
[Beeld] S.28.12	[Tekst]
	In Zonnebeke mocht Hoste de vernielde kerk van nul herbouwen en koos hij voor een modern en sober ontwerp.
	Naast traditionele baksteen gebruikte hij voor die tijd vernieuwende materialen zoals beton. De <u>Onze-Lieve-Vrouwekerk in Zonnebeke</u> is een van de eerste modernistische kerken in België.

Episode 03.13

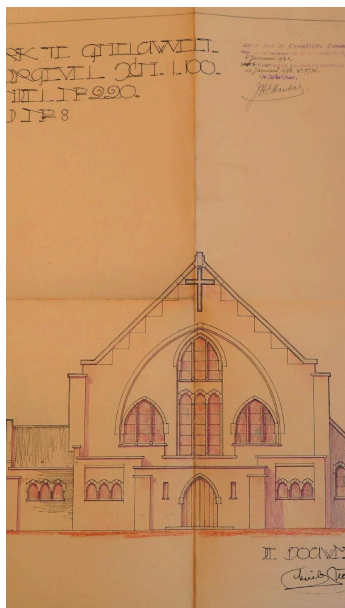
[Beeld] S.28.13	[Tekst]
 [Achtergrond zwart maken]	Hoste ontwierp ook de nieuwe pastorie naast de kerk.
	In de pastorie is vandaag het kenniscentrum van het Passchendaele Museum gevestigd.

Episode 03.14

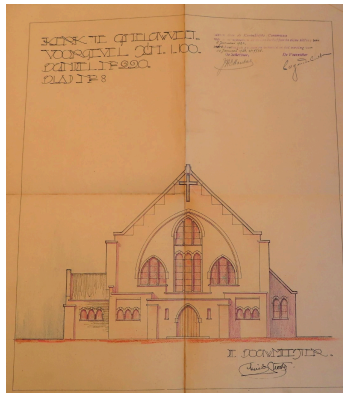
[Beeld] S.28.14	[Tekst]
-----------------	---------

Maar niet iedereen was fan. De pastoor van Geluveld schreef in 1922 aan Hoste over zijn ontwerp voor een nieuwe kerk in de gemeente.

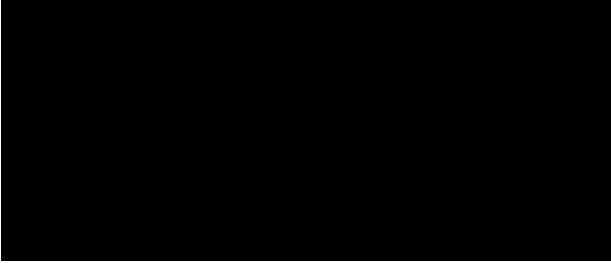
'Wij hebben U een gothieke kerk gevraagd, t.t.z. als overal, vaderlandsch gothiek. Hier, als in andere plaatsen, hebt gij aan uw gedacht gehouden en opgekomen met cubismus en hollandismus. Welnu, dat zal niet! Wij (...) willen geen tweede Zonnebeke.'

In Geluvelt werd Hoste van zijn opdracht ontslagen.

Toch slaagde hij er als een van de weinigen in enkele moderne gebouwen te realiseren in de verder nostalgische wederopbouw van België na de Eerste Wereldoorlog.

Episode 03.15

[Beeld] S.28.15	[Tekst]
	Colofon Tekst en beeldselectie: Geheugen Collectief